

ZPRÁVA SYNODNÍ RADY

Evangelium a církev dnes

Žijeme v čase velkých a nenadálých změn. Změny vzbuzují obavy a nejistotu. Děláme si starosti o budoucnost. Věříme, že právě do takové situace promlouvá povzbudivě Kristovo evangelium. Také my jsme ovšem těmi, kdo jsme předně příjemci evangelia. Potřebujeme mu naslouchat, porozumět mu nově a živě, nechat se jím oživit a inspirovat. Zvěsti o Boží naději je třeba, jen nesmí být laciná. Jde o věrohodnost našeho svědectví víry. Zvěstování evangelia se neděje odněkud shora v dogmatickém či moralizujícím slovu, ale solidárně v blízkosti s maličkými, zraněnými, slabými. Nemá jednu normativní podobu a my jsme vděční, že církev je pestrá, nabízí různé podoby zbožnosti a bohoslužeb. V polarizované společnosti můžeme být živým znamením, jak se lze vzájemně respektovat, doplňovat a sloužit každý na svém místě tím darem, který z Ducha dostáváme.

Bohatství v lidech

Vážíme si sborů a jednotlivců, kazatelů, presbyterů i řadových členů, kteří žijí vírou, slouží Božímu dílu dle svého svědomí a možností, jsou otevření hledajícím a potřebným. Na nich církev stojí. Vážíme si práce seniorů, seniorátních kurátorů a členů seniorátních výborů, na jejichž bedrech leží odpovědnost za sborové pracovníky v této náročné době a v běhu mnoha změn, mj. také administrativních a organizačních. Vážíme si zaměstnanců ÚCK, jejich práce, odbornosti i osobního nasazení, zvláště pak jejich skutečného zájmu o církev. Děkujeme jim za podporu a spolupráci s námi.

Změny

Zrychlený tep světa nás tlačí ke změnám; všechny změny ovšem nejsou jen okolnostmi vynucené, leccos chceme změnit sami a víme, co chceme. Připravujeme nový systém celoživotního vzdělávání kazatelů, dále rozvíjíme podporu jejich práce, např. zavedením bilančních rozhovorů. Obdobně plánujeme vytvořit systém podpory laiků, kterým mnoho dlužíme. Změn je mnoho, ale ať už jsou okolnostmi vynucené nebo s nimi přicházíme z vlastního popudu, snažíme se o pohyb správným směrem, k církvi živé, flexibilní, připravené reagovat na výzvy doby. Uvědomujeme si limity toho, co jsme jako synodní rada a ÚCK schopni zvládnout, a rádi bychom do konce našeho funkčního období pokud možno dokončili, co jsme započali. Zároveň si opakovaně uvědomujeme, jak nesnadné je všechny změny dostatečně komunikovat, byť se o to upřímně snažíme a důležitost komunikace si plně uvědomujeme. Zvolit správnou formu ve správný čas se někdy z různých důvodů ukazuje jako těžký úkol. Obtížně hledáme míru v tom, zda poskytujeme dostatečné a podstatné informace, a přitom nezavalujeme církev podružnostmi. Zápasíme s časem, leccos by bylo třeba sdělovat ve větším předstihu a mít prostor pro rozhovor, zvláště v přímém osobním kontaktu.

Dobré zprávy

Máme radost z mládeže, která má zájem o církev. V posledních letech vzrůstá počet účastníků sjezdů mládeže, máme ochotné a schopné členy v celocírkevním odboru mládeže, jakož i v seniorátních odborech, rozvíjí se spolupráce napříč církví, ačkoli stále zůstávají některé sbory a skupiny mimo. Mírně přibývá také studentů bohosloví a kandidátů služby. Zaznamenáváme jejich kladné ohlasy na praxe, které konají ve sborech, a děkujeme farářům a farářkám, kteří se jim věnují. Máme radost z jejich často nadšených slov, z toho, jak vnímají farářskou práci, a především nás těší, že se jí mnozí chtějí věnovat. Radujeme se z toho, že skutečně vznikají nová průkopnická místa. Ohlas mají DaRPy, které jsou zaměřeny na misijní aktivity nebo růst sboru. Úžasnou zprávou je výsledek hospodaření

církve, za který patří velký dík všem dárcům, ekonomům a fundraiserům. Na tomto výsledku se významnou měrou podílí odpovědné nakládání s našimi nemovitostmi. Jsme hrdi na nadstandardní transparentnost v zacházení s finančními náhradami. Ve vztahu k církvím z okolních zemí už nejsme jen těmi, kdo pouze přijímají, ale dokážeme se i solidárně podílet na podpoře a pomoci druhým. Tato podpora nemá jen finanční stránku, ale jde v ní také o duchovní inspiraci a sdílení našeho know-how menšinové a na státu nezávislé církve.

Solidarita

Uvědomujeme si, že ve snaze zdůrazňovat v minulých letech odpovědnost každého sboru za své hospodaření v souvislosti s přechodem od státního financování k samofinancování vznikl dojem, že se od nynějška má starat každý sbor sám o sebe a “svého” faráře. Nezamýšleným efektem této snahy je, že se některé sbory uzavřely vůči ostatním, některé si dělají nárok na veškerý farářův čas a síly. Některé zároveň krátí úvazek, protože na odvod za celý úvazek sbor nemá, ale chce faráře jen pro sebe a s jiným sborem se spojit (a dělit o faráře) nechce. Faráři a faráčky se přitom “rodí” a jsou formováni většinou v jiném sboru, než ve kterém potom slouží, věci celé církve je jejich podpora při studiu, vikariát, celocírkevní vzdělávání. Když faráři a faráčky přijímají funkce a úkoly v seniorátních výborech, v synodní radě, v poradních odborech a komisích, mají z jejich služby užitek zpětně i farní sbory. Je třeba odpovědnost za sebe doplnit důrazem na solidaritu a sounáležitost celé církve. Spolu sdílíme dary i starosti a naši faráři a faráčky patří celé církvi.

Výpomocní kazatelé

Společenství mnohých sborů pomáhá také utvářet nemalá skupina ordinovaných výpomocných kazatelů. Jsou sbory, kde výpomocní kazatelé pracují v týmu s farářem nebo administrátorem sboru a staršovstvem a jejich služba je potřebná a užitečná i za hranicemi vlastního sboru. Úloha výpomocných kazatelů je vypomáhat: to je potřeba připomínat výpomocným kazatelům i staršovstvům. Nový systém vzdělávání výpomocných kazatelů pomohl sjednotit penzum teoretické přípravy a zvýšit praktickou dovednost při přípravě bohoslužeb a v tomto roce již přináší ovoce v podobě prvních ordinovaných výpomocných kazatelů z řad ostatních členů církve. Od loňského roku probíhá druhý běh kurzu. Vážíme si ochoty a velkého nasazení budoucích i stávajících výpomocných kazatelů a snažíme se podporovat je v dalším průběžném vzdělávání.

Poradní odbory a komise

Důkladně jsme se zabývali způsobem spolupráce se svými poradními odbory, komisemi a různými dalšími grémií. Pokusili jsme se o jejich reorganizaci s ohledem na jejich funkčnost a naše lidské zdroje. Naším záměrem bylo např. širokou agendu některých dosavadních PO a komisí pojmout efektivněji jak z hlediska obsahu, tak věnovaného času a úsilí. Dva hlavní dosavadní formáty svých pracovních grémií (poradní odbor, komise) jsme se rozhodli doplnit třemi novými: pracovní skupina; síť konzultantů; celocírkevní porada či konference.

Ekumena a teologie

V ekumenické oblasti nás zajímá dění v našich sborech. Předpokládáme, že praxe a zkušenosti ze sborové úrovně by mohly být inspirující pro spolupráci s církevními představiteli v rámci českých i zahraničních ekumenických vztahů. Sbíráme podněty ze sborů. Zmapovali jsme ekumenickou spolupráci, která probíhá v dalších oblastech církevního života, např. v hudbě, kaplanství, liturgii. Vytváříme systém vzájemného informování a koordinace. Teologické otázky chceme probírat s využitím odbornosti a specializace širšího okruhu našich farářů a farárek. V souvislosti s podpisem smlouvy s Apoštolským stolcem jsme vytvořili pracovní skupinu pro otázky mlčenlivosti a otevřela se nám nově otázka zповědi.

Evangelizace a misie

Činnosti, kterým se věnoval Poradní odbor pro evangelizaci a misii, vykonávají po ukončení jeho činnosti stejné nebo obdobné týmy jako dříve, nyní ve formátu pracovních skupin. Pro senioráty připravujeme programy a diskuse o kontaktních a misijních aktivitách sborů, pro faráře kurz *Missio Dei* v rámci celoživotního vzdělávání, pro zájemce z celé církve letní pobyt Církve živě. Pracovní skupina pro průkopnická místa připravuje programy pro průkopnické a spřátelené týmy, překládá a zveřejňuje pracovní materiály z Nizozemí. Novinkou bude připravovaná celocírkevní konference o misii a evangelizaci v pondělí 20. října.

Péče o stvoření

Na poli péče o životní prostředí (Péče o stvoření) je aktuálně nejvýznamnějším počinem každoroční ekologická grantová výzva. Mnoho aktivit a projektů se koná díky iniciativě a péči staršovstev a sborů. Spolupracovníci bývalého Poradního odboru pro životní prostředí připravují leták o květinách na farních zahradách. Celodenní celocírkevní konference s tématem “Péče o stvoření” se uskuteční v sobotu 1. listopadu.

Diakonie

Jsme velmi rádi, že naše Diakonie dává najevo sepětí s církví, která ji zřizuje, například tím, že u svého názvu možná důsledněji než dříve uvádí ve vztahu s veřejností i jméno naší církve. Jsme rádi, že se buduje koncepce spirituální péče a mnohá střediska už mají své kaplany, naše faráře. Jsme vděční za vše dobré, co v Diakonii vzniká, služby jsou rozšiřovány i mnohými investicemi (Pomněnka, Vendolí, škola Praha V Zápolí). Naše vztahy jsou možná někdy podobné vztahům sebevědomých dospělých dětí se svými rodiči ve zdravé rodině – navzájem si vážíme své práce, přesto se nevyhneme vyjasňování pohledů na řadu otázek, vymezování a někdy nedorozumění, možná proto, že se na jednu věc díváme z různých úhlů. Systém vedení a financování Diakonie je odlišný od správy naší církve. Přejeme si táhnout s Diakonií za jeden provaz jedním směrem. Synodní rada se proto setkává pravidelně se zástupci Správní rady Diakonie ČCE, Dozorčí rada Diakonie ČCE volená synodní radou má důležitou roli v budování dobrých vztahů ve střediscích, spolupráci správních rad a dozorčích rad středisek a spolupracujících sborů ČCE.

Školy Evangelické akademie

Těší nás, že se daří dobře školám EA, o studium na nich je zájem. Jsme vděční za práci kaplanů a věříme tomu, že hodnoty, se kterými se studenti ve školách setkávají, se jednou v jejich pracovním i osobním životě zúročí. Letos poprvé jsme ve spolupráci s grantovou komisí připravili grantovou výzvu, která je určena speciálně pro školy. Pracujeme také na dalších krocích týkajících se stavby nové budovy v Praze a jejího budoucího využití, zejména společného působení obou škol.

Správa církevního majetku

V místech, kde kdysi byly kvetoucí sbory, je dnes často pár jednotlivců nebo už jen prázdné budovy. Údržba nemovitostí se stává pro sbory tíživým břemenem, které bere čas a sílu k děláni věcí důležitějších a potřebnějších. Starost o to, jak naložit se zděděnými budovami, je zdrojem obav při spojování sborů. Slyšíme hlasy: my bychom se i spojili, ale nechceme se starat o další nemovitosti; nechceme, aby o „našich“ nemovitostech rozhodovali i přespolní...

Majetek, který sbory spravují, jim předali jejich předchůdci ve víře. Nepatří jejich současným členům, kteří jsou jeho dočasnými správci. Některé sbory zdědily výnosné nemovitosti, ale zůstávají dlužny povinnosti „provozovat hospodářskou činnost, zejména při správě majetku, a získávat tak prostředky

pro práci církve“ (Řád hospodaření církve, § 2 odst. 1). Jinde se z rozhodnutí zbývajících členů zděděný majetek prodá jen za účelem prodloužení samostatnosti sboru, na úkor budoucích správců a bez ohledu na potřeby jiných sborů.

Pozornost věnovaná správě majetku církve by měla být přiměřená. Otázkou je, o kolik nemovitostí jsme schopni se zodpovědně postarat. Církevní stavby by měly získávat prostředky na svou údržbu z hospodářské činnosti. Pokud se opravy hradí ze saláru, darů a dobrovolnickou svépomocnou prací, musí být společenství starající se o tyto budovy dostatečně velké. Tam, kde není ani hospodářská činnost ani velké společenství, je třeba se budov co nejvýhodněji zbavit a získané prostředky věnovat na údržbu a opravu budov tam, kde církev žije. To se snadno řekne, obtížněji udělá. Můžeme k tomu poskytnout know-how a podporu, ale největší překážkou jsou nostalgické vzpomínky s budovami spojené.

A co dál?

Budoucnost církve je budoucností živého společenství, těla Kristova. Nezávisí cele na dokonale promyšlené organizační struktuře ani na sofistikované finanční strategii. Rozhodující není ani úspěšná reforma seniorátů či reorganizace sborů. To vše stojí za naši pozornost a úsilí, ale hraje jen služebnou roli. Jsme si vědomi toho, že tím podstatným je milost Boží a vanutí jeho Ducha. Ty jsou pro nás středem života církve, evangeliem, z něhož čerpají a k němuž směřují naše bohoslužby a setkávání.